

היקף ואיכות הקריאה החוזרת בקבוצות הטרוגניות קטנות בהכשרת גננות במכללת לוינסקי לחינוך - שנים תשע"א-תשע"ב

ק. טל, א. סגל-דרורי, מ. ישראלי

המחלקה לחינוך לגיל הרך, מכללת לוינסקי לחינוך, תל אביב, ישראל
בשם כל המדריכים בתכניות לגיל הרך במכללת לוינסקי לחינוך

גישת "הקריאה החוזרת" של ספרי ילדים בקבוצות קטנות והטרוגניות מיושמת ונחקרת במכללה כהקשר ללמידת חקר משמעותית בגני הילדים (Sipe, 2008; Tal, 2012; Wells, 2009). מטרת המחקר המוצג היא לעקוב באופן שיטתי אחר היישום של גישת "הקריאה החוזרת" של ספרי ילדים, בקרב סטודנטים להוראה בתוכניות לגיל הרך. התמקדנו בשאלות המחקר הבאות: א. מהו ההיקף של יישום ה"הקריאה החוזרת" ע"י הסטודנטים ומהי מידת היציבות ביישום הגישה מסמסטר לסמסטר? ; ב. מהן התובנות של הסטודנטים להוראה לגבי חשיבותה של הקריאה החוזרת בגני הילדים ולגבי דרכי יישומה של גישה זו? ; ג. מהם הקשיים שמועלים על ידי הסטודנטים ביישום הגישה? כל הסטודנטים בסוף סמסטר א' של השנים תשע"א ותשע"ב ובסוף סמסטר ב' של שנת הלימודים תשע"א¹, התבקשו למלא באופן אנונימי שאלון ובו פרטים שונים הקשורים ליישום הקריאה החוזרת בהתנסות. סטודנטים התבקשו לכתוב רפלקציה שמתמקדת בתחושות ובמחשבות בנוגע לפעילות הקריאה החוזרת שבה השתתפו. ניתוח תוכן שבוצע בהערות הפתוחות שימש בסיס להסקת מסקנות על תובנות הסטודנטים על הגישה ולקשיים שהם חווים תוך כדי יישומה. 270 סטודנטים השיבו לשאלונים בסוף סמסטר א', 226 בסוף סמסטר ב' תשע"א ו-251 בסוף סמסטר א' תשע"ב. אחוז היישום של הקריאה החוזרת בכל השנתונים ובכל התכניות הוא גבוה (90% בממוצע בשנת תשע"א). בשנתונים ב' וג' אחוז היישום ירד בסמסטר ב' בעוד שבשנתון א' והסבות אקדמאיים אחוז היישום נותר גבוה. אחוז היישום של קריאה חוזרת בקרב גננות מאמנות דווח כנמוך, אך הוא באופן עקבי גבוה בקרב מאמנות מנתניה שעם עירן מכללת לוינסקי מקיימת עמיתות, לעומת מאמנות מרשויות אחרות. אחוז השילוב של ילדים עם קשיים בקבוצות עלה בעקבות קורס בכשירות חברתית, ונשאר גבוה גם בסמסטרים שבהם לסטודנטים לא היו משימות שמתמקדות בשילוב ילדים עם קשיים. הממצא המשמעותי ביותר שעלה בעקבות ניתוח התוכן התמקד בהגדרתן של שתי קטיגוריות "קונסטרוקטיביות" שהיטיבו להבחין בין הקבוצות: קונסטרוקטיבית מצומצמת ונרטיבית מורחבת. אנו מפרשים קטיגוריות אלו כביטוי של למידה טרנספורמטיבית (Mezirow, 1991; Taylor, 2007). בהרצאה נשווה בין הנתונים שהתקבלו בשנת תשע"א לבין אלו שיתקבלו בשנת תשע"ב ונציע כיוונים של מחקרי המשך לשיפור ההבנה של מגמות הממצאים שעלו מהמחקר הנוכחי ורעיונות של שיפור ההכשרה שצמחו מתוך העיון בממצאים.

Mezirow, (1991). *Transformative Dimensions of Adult Learning*. San Francisco: Jossey-Bass.

Sipe, L.R. (2008). *Storytime: Young Children's Literary Understanding in the Classroom*. New York: Teachers College Columbia University.

Tal, C. (2012). Discourse and reflection competencies developed by student teachers through repeated children's-book read-alouds: A multiple case study. *ISRN Education*, vol. 2012, Article ID 308198, doi:10.5402/2012/308198.

Taylor, E.W. (2007). An Update of Transformative Learning Theory: A Critical Review of Empirical Research. *International Journal of Life-Long Education*, 25(2), 175-191.

Wells, G. (2009). *The Meaning Makers*. (2nd ed.). Bristol: New Perspectives in Learning and Education.

¹ השאלון יועבר שוב בסוף סמסטר ב של שנת תשע"ב